

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่หนึ่ง

(1) ถ้าพูดอย่างสรุปที่สุด เป็นวิธีปฏิบัติของเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดินจำนวนน้อย แปลงเล็ก (ประมาณ 15 ไร่)

(2) หลักสำคัญ: ให้เกษตรกรมีความพอเพียง โดยเลี้ยงตัวได้ (Self sufficiency) ในระดับชีวิต ที่ประหยัดก่อน ทั้งนี้ต้องมีความสามัคคีในท้องถิ่น

(3) มีการผลิตข้าวบริโภคพอเพียงประจำปี โดยถือว่าครอบครัวหนึ่ง ทำนา 5 ไร่ จะมีข้าวพอกินตลอดปี ข้อนี้เป็นหลักสำคัญของทฤษฎีนี้

(4) เพื่อการนี้ จะต้องใช้หลักว่า ต้องมีน้ำ 1,000 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ฉะนั้น 5 ไร่ต้องมี 5,000 ลูกบาศก์เมตร แต่ละแปลง (15 ไร่) ทำนา 5 ไร่ ทำพืชไร่หรือไม้ผล ฯลฯ 5 ไร่ (= 10 ไร่) จะต้องมีน้ำ 10,000 ลูกบาศก์เมตรต่อปี

จึงได้ตั้งสูตรคร่าว ๆ ว่า แต่ละแปลงประกอบด้วย

นา 5 ไร่ และพืชไร่และสวน 5 ไร่

สระน้ำ 3 ไร่ ลึก 4 เมตร จุประมาณ 19,000 ลูกบาศก์เมตร (19,200) ที่อยู่อาศัย และอื่น ๆ 2 ไร่ รวมทั้งหมด 15 ไร่

(5) อุปสรรคสำคัญที่สุดคือ: อ่างเก็บน้ำ หรือสระ ที่ได้รับน้ำให้เต็มเพียงปีละหนึ่งครั้ง จะมีการระเหยวันละ 1 เซนติเมตร โดยเฉลี่ย ในวันที่ฝนไม่ตก หมายความว่า ในปีหนึ่งถ้านับว่าแห้ง 300 วัน ระดับน้ำของสระจะลดลง 3 เมตร (ในกรณีนี้ 3/4 ของ 19,000 ลูกบาศก์เมตร น้ำที่ใช้ได้จะเหลือ 4,750 ลูกบาศก์เมตร) จึงต้องมีการเติมน้ำเพื่อให้เพียงพอ

(6) มีความจำเป็นที่จะมีแหล่งน้ำเพิ่มเติม สำหรับโครงการวัดมงคลชัยพัฒนา ได้สร้างอ่างเก็บน้ำจุ 800,000 ลูกบาศก์เมตร สำหรับเลี้ยง 3,000 ไร่

(7) ถ้าพึ่งอ่างเก็บน้ำจุ 800,000 ลูกบาศก์เมตร จะเลี้ยงได้ 800 ไร่

(โครงการวัดมงคล มีพื้นที่ 3,000 ไร่ แบ่งเป็น 200 แปลง)

ที่มา : พระราชดำรัส พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าถวายชัยมงคล ในโอกาสเสด็จเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต วันอาทิตย์ที่ 4 ธันวาคม 2537

อ่างนี้จึงเลี้ยงได้ 4 ไร่ต่อแปลง ลำพังสระในแปลงเลี้ยงได้ 4.75 ไร่

จึงเห็นได้ว่า หมั่นหม่อมมาก (4.75 ไร่ + 4.00 ไร่ = 8.75 ไร่)

ถ้าคำนวณว่า 8.75 ไร่ นั้น จะทำเกษตรกรรมอย่างสมบูรณ์ได้

อีก 6.25 ไร่ จะต้องอาศัยเทวดาเลี้ยง

แต่ถ้าคำนวณว่า ในระยะที่ไม่มีมีความจำเป็นที่จะใช้น้ำ หรือมีฝนตก น้ำฝนที่ตกมาจะเก็บไว้ได้ใน

อ่างและในสระ สำรองไว้สำหรับเมื่อต้องการ

อ่างและสระจะทำหน้าที่เปลี่ยนน้ำฝน (regulator)

จึงเข้าใจว่าในระบบนี้น้ำจะพอ

(8) ปัญหาใหญ่อีกข้อหนึ่ง คือราคาการลงทุนค่อนข้างสูง เกษตรกรจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก (ทางราชการ ทางมูลนิธิ และทางเอกชน) แต่ค่าดำเนินการไม่เปลี่ยนแปลงสำหรับเกษตรกร

ทฤษฎีใหม่

มูลนิธิชัยพัฒนา

วันที่ 15 มีนาคม 2537

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สอง

เมื่อตั้งศูนย์บริการที่วัดมงคลชัยพัฒนา และแปลงตัวอย่างที่ “ทางดิสโก้” สำเร็จแล้ว เกษตรกรก็เริ่มเข้าใจวิธีการ จึงขอให้ดำเนินการในที่ดินของตน เมื่อได้ผลก็ต้องเริ่มขั้นที่สอง คือ ให้เกษตรกร รวมพลังกันในรูป กลุ่ม หรือ สหกรณ์ร่วมแรงใน

- (1) การผลิต (พันธุ์พืช เตรียมดิน ซลประทาน ฯลฯ)
- (2) การตลาด (ลานตากข้าว ยุ้ง เครื่องสีข้าว การจำหน่ายผลผลิต)
- (3) การเป็นอยู่ (กะป็น้ำปลา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ)
- (4) สวัสดิการ (สาธารณสุข เงินกู้)
- (5) การศึกษา (โรงเรียน ศูนย์การศึกษา)
- (6) สังคมและศาสนา

ด้วยความร่วมมือของหน่วยราชการ มูลนิธิ และเอกชน

ทฤษฎีใหม่
มูลนิธิชัยพัฒนา
วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2538

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สาม

ติดต่อร่วมมือกับแหล่งเงิน (ธนาคาร) และ กับแหล่งพลังงาน (บริษัทน้ำมัน) ตั้งและบริหารโรงสี (2) ตั้งและบริหารร้านสหกรณ์ (1, 3) ช่วยการลงทุน (1, 2) ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต (4, 5, 6)

ทั้งนี้ ทั้งฝ่ายเกษตรกร และฝ่ายธนาคารกับบริษัท จะได้รับประโยชน์

- : เกษตรกรขายข้าวในราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา)
ธนาคารกับบริษัทซื้อข้าวบริโภคในราคาต่ำ
(ซื้อข้าวเปลือกตรงจากเกษตรกรและมาสีเอง) : (2)
- : เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคในราคาต่ำ
(ร้านสหกรณ์ ราคาขายส่ง) : (1, 3)
- : ธนาคารกับบริษัท จะสามารถกระจายบุคลากร

ทฤษฎีใหม่

มูลนิธิชัยพัฒนา

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2538

